

Rasmus Rune Steenberger (F)

Spørgsmål om støtte til sorgramte børn i skolen

24-01-2024

Sagsnummer I F2
2024 - 1634

Kære Rasmus

Dokumentnummer i F2
4663863

Du har den 18. januar 2024 stillet følgende spørgsmål til forvaltningen om støtte til sorgramte børn i skolen:

Sagsnummer i eDoc
2024-0023828

Hvordan skolerne yder støtte til sorgramte børn, herunder hvorvidt der er centrale supportmodeller eller skabeloner man kan anvende og/eller henvise til, eventuelt i andre forvaltninger eller udenfor kommunen. Samt om der ses en forskel i skolernes tilgang til sorgramte børn, fx i form af anvendelsen af ovennævnte support/skabeloner. Supplerende: med sorgramte børn menes fx børn hvis ene forælder er død.

Besvarelse

Siden 2003 har alle københavnske kommunale institutioner og tilbud til børn og unge mellem 0 og 18 år været pålagt af Borgerrepræsentationen at udarbejde lokale sorg- og kriseplaner i forbindelse med dødsfald blandt børn og personale.

Det er ledelsens ansvar, at institutionen har udarbejdet en sorg- og kriseplan. Planen kan struktureres efter de retningslinjer, der er beskrevet i *Vejledning til sorg- og kriseplan* (bilag 1). Vejledningen er opdateret i 2009 og pt. er under revidering.

Planen skal afspejle lokale forhold og erfaringer og ligger typisk offentligt tilgængelig på institutionens hjemmeside.

En sorg- og kriseplan skal for det første hjælpe det berørte barn/unge og dennes familie samt øvrige personer, som fx klassekammerater, der bliver berørt af den aktuelle hændelse.

Derudover skal planen også medvirke til, at der kan tales åbent om hændelsen, så mytedannelser undgås, og at der konkret gøres noget fx i form af samtale med de berørte, højtidelighed for kammerater eller lignende.

Center for Politik og HR
Ledelsessekretariatet
Rådhuspladsen 1 1550
København V

EAN-nummer
5798009382160

Vejledningen til sorg- og kriseplanen giver konkrete bud på forholdsregler, som den pågældende institution kan tage ifm. børn, der oplever voldsomme følelsesmæssige hændelser som fx dødsfald.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har derudover portalen fikdusagt.dk, der omfatter rådgivning og kurser til personer, der selv er ramt af sygdom, er pårørende til syge eller døde, og til personer, der har brug for støtte.

Derudover er der henvisninger til en lang række eksterne ressourcer, der blandt andet omfatter:

- Center for Kræft og Sundhed
- Center for Demens
- Center for Diabetes
- Huset for Psykisk Sundhed
- Center for Rusmiddelbehandling København
- Tilbud til udsatte og hjemløse
- Vejledning til at kunne komme til at tale med en psykolog

Forvaltningen har ikke et samlet overblik over skolernes brug af vejledningen, og det er ikke et krav, at de benytter specifikke skabeloner i udformningen af deres egen sorg- og kriseplan.

Vejledning til sorg- og kriseplan

Nedenstående er en vejledning med ideer til hvad institutionernes og skolernes egne sorg- og kriseplaner.

De fleste institutioner og skoler vil på et eller andet tidspunkt stå over for en hændelse af sorgmæssig karakter. På landsplan mister ca. 4.000 børn årligt en pårørende og dertil kommer en række socialt betingede kriser, fx misbrug, livstruende sygdom, ulykker, skilsmisser m.m. Det er vigtigt, at den enkelte skole og institution har en fast procedure for, hvordan man forholder sig i disse situationer.

På denne baggrund besluttede Borgerrepræsentationen i 2003 at pålægge alle daginstitutioner og folkeskoler, specialskoler, m.fl. at udarbejde lokale sorg- og kriseplaner i forbindelse med dødsfald. I 2009 har Børne- og Ungdomsforvaltningen udført en mindre revidering af den kommunale vejledning til alle kommunale institutioner for 0-18 årige.

En Sorg- og kriseplan skal for det første hjælpe det berørte barn/unge og dennes familie, samt øvrige personer, der bliver berørt af den aktuelle hændelse. Derudover skal planen også medvirke til, at der kan tales åbent om hændelsen, således at mytedannelser undgås, og at der konkret gøres noget fx i form af samtale med de berørte, højtidelighed for kammerater eller lignende.

Med dette oplæg til hvad en Sorg- og kriseplan kan indeholde giver Børne- og ungdomsforvaltningen et bud på, hvilke forholdsregler det kan være hensigtsmæssigt at tage forud for en voldsom følelsesmæssig hændelse. Det skal understreges, at der kun er tale om en ramme, som institutioner og skoler kan tage udgangspunkt i, når institutionens/skolens egen sorg- og kriseplan skal udarbejdes. Den konkrete plan skal naturligvis afspejle de lokale forhold, holdninger og erfaringer.

Hvem skal udforme sorg- og kriseplaner?

Pålægget om at udarbejde en sorg- og kriseplan gælder alle kommunale institutioner og tilbud til børn og unge mellem 0 og 18 år:

- Daglejen
- Daginstitutioner
- Fritidshjem og KKFO
- Fritidsklubber
- Junior- og ungdomsklubber
- Folkeskoler og specialskoler
- Specialinstitutioner
- Døgninstitutioner
- KKU
- VUC

Hvorfor skal der laves sorg- og kriseplaner?

Som det fremgår af indledningen, er det vigtigt, at de kommunale institutioner er sig deres rolle bevidst i sorg- og krisesituationer og dermed - alt afhængig af den konkrete hændelse - er i stand til at handle og støtte de berørte. Det er dog vigtigt at fastslå, at det aldrig er muligt helt at forberede sig på, hvordan man som professionel kan handle, når det værste sker. En lokal plan kan medvirke til at være på forkant ved tage stilling til ansvarsfordeling, arbejdsopgaver og kontakt til hjemmet.

Vejledning for den enkelte skole/institution

Der er behov for en sorg- og kriseplan i forbindelse med dødsfald eller andre traumatiserende oplevelser blandt:

- Børn i skolen/institutionen eller forældre, familie og andre pårørende til børnene
- Det pædagogiske personale eller børn, ægtefæller, familie og andre pårørende til personalet
- Det teknisk, administrative personale eller børn, ægtefæller, familie og andre pårørende til personalet

Ved dødsfald eller andre traumatiserende oplevelser i barnets nære familie:

- Kontakt til familien, aftal eventuelt en kontaktperson (fra familien / fra institutionen)
- Hvad kan siges til de andre børn/ forældre / til institutionens personale
- Aftale med familien hvornår der fortælles om hændelsen til børn / forældre/ personale
- Andre kontaktpersoner - bedsteforældre- naboer – andre

Ved dødsfald eller andre traumatiserende oplevelser i skolen/ institutionen/ dagplejen

- Hvordan orienteres personale om dødsfaldet/oplevelsen
- Hvordan orienteres forældre om dødsfaldet/oplevelsen
- Hvordan orienteres børnene om dødsfaldet/oplevelsen
- Krisehjælp til børn og personale

Hvilke overvejelser skal den enkelte skole/institution gøre sig?

Det kan være relevant at personalegruppen forud for en eventuel krisesituation at forholde sig til:

- Hvad udløser behovet for en sorg- og kriseplan og hvilke handlinger skal følge?
- Hvad der forstås ved krise og sorg og hvad man forestiller sig man selv kunne have af behov
- Hvordan vil vi hjælpe børn, forældre eller kollegaer i en sorgproces
- Hvad gør vi hvis meddelelsen om dødsfald kommer udenfor åbningstiden
- Hvordan forholder vi os på kort sigt og på længere sigt
- Hvordan skal man forholde sig - åbenhed - hensyn - respekt - spørge ind - lytte-afvente

Hvordan forholder skolen/institutionen/dagplejen sig, når der kommer meddelelse om dødsfald eller andre traumatiserende oplevelser enten hos barnets nære familie eller blandt institutionens/skolens børn eller personale?

Barnet har først og fremmest brug for en voksen der er primærperson for barnet og en der sekundært tager sig af barnet eller har særligt opmærksom på den kriseramte kollega, hvis det personalet, der er kriseramt.

På kort sigt:

- Snakke med en voksen/kollega
- Være med til at fortælle de andre børn/kollegaer om dødsfaldet/oplevelsen
- En rolig dag tæt på en voksen/kollega
- At kunne snakke med sin familie i løbet af dagen

På længere sigt:

- Undersøge om der adgang til sorggrupper i området
- Fortsat kunne snakke med en voksen/kollega

Hvad skal institutionen være opmærksom på?

Det er vigtigt af hensyn til barnet/ familien / personalet at være opmærksom på:

- Normer
- Religion
- Flerfamilie /involvering
- Begravelsesdag
- Praktiske gøremål
- evt. værktøjskasse

Ansvarsområder:

Det er vigtigt, at alle kender sit ansvarsområde, når der opstår en krisesituation. Der bør derfor gøres overvejelser om, hvem der gør hvad, og hvad man kan forvente af hinanden i en personalegruppe.

- Leder
- Primær kontaktperson
- Sekundær kontaktperson
- Tillidsrepræsentant
- Sikkerhedsrepræsentant
- Forældrebestyrelse / skolebestyrelse

Hvor kan man henvende sig for at få hjælp:

Børne- og Ungdomsforvaltningen:

- Hjælp til barnet eller den unge: Den tværfaglige support eller Rigshospitalets Krisecenter

- Hjælp til familien: Sct. Stefansteamet hos Psykologhuset Børn og Unge, tlf. 33 17 20 02 eller <https://phbu.kk.dk/> eller ved egentligt forløb gennem børnefamilieteamet i området
- Hjælp til personalet i skoler/institutioner: Den tværfaglige support eller kriseteamet i området
- Hjælp til alle medarbejdere i BUF: Falck Health Care 70 10 33 65

Andre instanser:

- Kræftens Bekæmpelse: sorggrupper/ telefonrådgivning
- Børns Vilkår: sorggrupper/telefonrådgivning

Vejledning til sorg- og kriseplaner – litteraturliste & webadresser

- Handleplan - Et idékatalog for skolens møde med børn i sorg, OmSorg, Kræftens bekæmpelse
- Folder fra Pædagogisk Psykologisk Rådgivning om kriseberedskab.